

IGÉNYES NYELVTUDÁS

- Ez Magyarország legrégebben működő nyelviskolája.

- Nem is történetünk, hanem már történelmünk van: hatvan éve működünk megszakítás nélkül. Nincs még egy ilyen régi nyelviskola a régióban. Többször be is akartak zárni: a Népi Ellenőrző Bizottság a hatvanas években még koncepciót is indított ellenünk, mert a hatalom félt a nyelviskolától.

- Hogyan?

- Mert egy nyelviskola nemcsak a nyelvet tanítja, hanem az ország kultúráját, történelmét is. Így különösen veszélyesnek számított egy olyan intézmény, ahol a hallgatók megtudhatták, hogy létezik többpártrendszer, hogyan működik egy demokrácia. Ezek még akkor is kiderülnek, ha sose engedték be a politikát az órákra.

- Mennyit változtak az évtizedek során a nyelvtanítás módszerei?

- Rengeteget: indulásunkkor, az ötvenes évek elején kezdett alapjaiban megváltozni a nyelvtanulás. A grammatizáló oktatás helyét az élő, beszédképes nyelvtanítás vette át. Mi is ezt követtük, a névválasztás is erre utal. Ezen belül aztán rengeteg irányzat, slágermódszer alakult ki. Közülük sok állította magáról, hogy az egyedül üdvözítő utat mutatja a nyelvtudás megszerzéséhez. Pedig ilyen módszer nincs, csak tanulás van.

- Mi az Élő Nyelvek Szemináriuma hatvanéves sikerének a nyitja?

- Hogy a nyelvtanítás mellett mindig is komoly műhelymunkát folytattunk. Számos módszert először alkalmaztunk itthon. A ma is használt, és több felfogás ötvözetéből kialakított tanítási rendszerünk alapjait a hetvenes évekre dolgoztuk ki, és azóta is finomítjuk. Ennek a lényege – amellett, hogy csak idegen nyelven beszél a tanár – az, hogy csak azt a nyelvtant tanítja meg a diáknak, amire az adott szinten szüksége van. Ráadásul úgy, hogy a tanulóban felkelti a szükséges nyelvtani szerkezetekre az igényt. Így lehet a nyelvtudás élő és igényes.

- A statisztikák mégis azt mutatják, nem beszélünk jól idegen nyelveket.

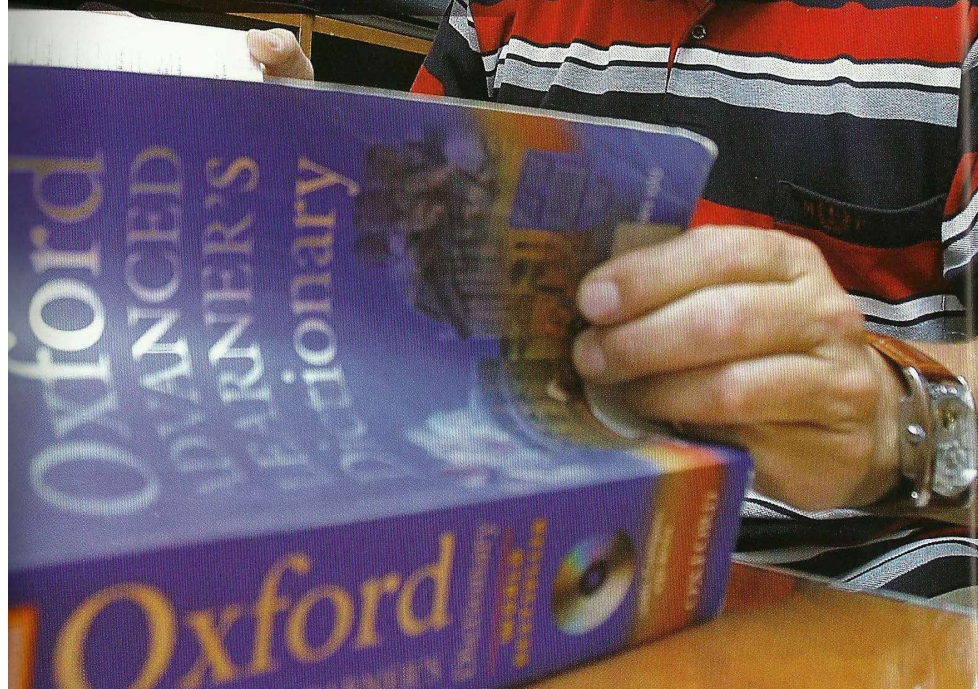
- Sajnos ma a nyelvi igénytelenség divatját éljük, és ezért részben a középiskolai követelmények okolhatók. Az alapszintű érettségin elvárt nyelvtudás szintje meglehetősen alacsony, miközben elenyésző számban vállalkoznak a diákok emelt szintű vizsgára. Pedig aki ebben az életkorban nem sajátít el egy nyelvet, annak később már sokkal nehezebb lesz. Ezért azt sem tartanám elképzelhetetlennek, hogy ha az állam 24-25 éves korig anyagilag is támogatná a nyelvtanulást, alanyi jogon.

- Ez nyilván jó üzlet lenne a nyelviskolának is.

- Nem erről van szó. Ha csak az üzlet lebegne a szemünk előtt, nem írnánk tankönyvet, és valószínűleg nem lett volna több mint félmillió beiratkozottunk az indulásunk óta. Az országnak is érdeke, hogy sok, nyelveket jól beszélő polgára legyen, hiszen ebből gazdasági haszna is származik. Tévhit, hogy csak magunknak tanuljuk a nyelvet.

Igényes nyelvtudás

Az országnak is érdeke, hogy sok nyelveket jól beszélő polgára legyen – vallja Biró Pál, az Élő Nyelvek Szemináriumának vezetője. Ezzel szemben szerint a közoktatás követelményei ma mégis a nyelvi igénytelenséget táplálják.

BIRÓ PÁL

1944-ben született Budapesten.

- Az ELTE angol szakán szerzett diplomát.
- Volt tolmács és idegenvezető.
- A Műegyetem nyelvi intézetében tanított 22 évig.
- 1985 óta vezeti az iskolát.
- Nős, egy felnőtt fia és lánya van.

■ Ez Magyarország legrégebbi nyelviskolája.

■ Szinte már történelmünk van: hatvan éve működünk megszakítás nélkül. Többször be akartak zárni: a Népi Ellenőrző Bizottság a hatvanas években még koncepciót is indított ellenünk, mert a hatalom félt a nyelviskolától.

■ Hogyhogy?

■ Mert egy nyelviskola nemcsak a nyelvet tanítja, hanem kultúrát, történelmet is. Így veszélyesnek számított egy olyan intézmény, ahol a hallgatók megtudhatták, hogy létezik többpártrendszert, hogyan működik egy demokrácia. Ezek még akkor is kiderülnek, ha sose engedték be a politikát az órákra.

■ Mennyit változtak ennyi idő alatt a nyelvtanítás módszerei?

■ Rengedet: indulásunkkor, az ötvenes évek elején kezdte átvenni a grammatizáló oktatás helyét az élő, beszédképes nyelvtanítás. Mi is ezt követtük, a névválasztás is erre utal. Ezen belül aztán számos slágermódszer alakult ki. Közülük sokról állították, hogy az egyedül üdvözítő utat mutatja a nyelvtudás megszerzéséhez. Pedig ilyen módszer nincs, csak tanulás van.

■ Mitől tudnak hatvan éve talpon maradni?

■ Attól, hogy a tanítás mellett komoly műhelymunkát is folytatunk. Számos módszert először alkalmaztunk itthon. A mai, több felfogás ötvözetéből kialakított tanítási rendszerünk alapjait a hetvenes évekre dolgoztuk ki, és azóta is finomítjuk. A tanár kizárólag idegen nyelven beszél, s úgy tanítja a nyelvtant, hogy a tanulóban felkelti az igényt az adott szerkezetekre.

■ A statisztikák szerint mégsem tudunk jól idegen nyelveket.

■ Sajnos a nyelvi igénytelenség divatját éljük, s ezért részben a középiskolai követelmények okolhatók. Az alapszintű érettségien elvárt nyelvtudás szintje alacsony, miközben elenyésző számban vállalkoznak a diákok emelt szintű vizsgára. Pedig aki ebben az életkorban nem sajátít el nyelvet, annak később sokkal nehezebb lesz. Ezért azt sem tartanám elképzelhetőnek, hogy az állam 24-25 éves korig anyagilag is támogassa a nyelvtanulást, alanyi joggal.

■ Ez nyilván jó üzlet lenne a nyelviskolának is.

■ Ha csak az üzlet lebegne a szemünk előtt, nem írnánk tankönyvet, és nem lett volna több mint félmillió beiratkozó az indulásunk óta. Az országnak is érdeke, hogy sok nyelveket jól beszélő polgára legyen, hiszen ebből gazdasági haszna is származik. Tévhit, hogy csak magunknak tanuljuk a nyelvet.

■ Hatvanéves tapasztalat

» Egy zuglói házban tartott tanfolyamsorozat volt a nyelviskola elődje: erre alapozva hozta létre mai helyén, a Belváros egy szuterénjében 1949-ben az Élő Nyelvek Szemináriumát három kollégájával Biró Lajos Pál. Az államosítást többek között a „munkaközösség” megnevezésnek köszönhetően tudta az iskola elkerülni. Kezdetben angolt, orosz és franciát tanítottak, majd németet is. Ma már az orosz helyett olaszul, valamint spanyolul is lehet itt tanulni. Az iskola számos, a nyelvoktatásban ma is általánosan használt módszert hozott be vagy dolgozott ki. Az elsők között vált 2000-ben államilag akkreditált nyelvvizsgahelyé. Az Élő Nyelvek Szemináriumában ötven–száz tanár tanít évente ötszáz–ezer hallgatót.